

Centrum výskumu a vzdelávania v divadle, Divadelný ústav Bratislava

vyhlasuje open-call pre **kolokvium** s názvom:

**Človek v konflikte s prírodou: Environmentálne problémy, ekologické myslenie a súžitie
s prírodným svetom v slovenskom divadle**

KEDY: v týždni od 13. do 17. júna 2022 (pravdepodobne 2 plné dni)¹

KDE: Štúdio 12, Divadelný ústav Bratislava (Jakubovo námestie 12, Bratislava)

DEADLINE PRIHLÁŠOK: 28. FEBRUÁRA 2022 na miloslav.jurani@theatre.sk

Odovzdanie návratky predbežného názvu príspevku, téma/anotácia/abstrakt (max 600 znakov):

31. MARCA 2022

Príroda a celý prírodný svet (rôzne bytosti a javy) sú súčasťou slovenskej drámy a divadla od ich počiatkov až po súčasnosť. Elementy, ktoré nemajú ľudskú podstatu, sú farbisto opisované v didaskáliách, bývajú súčasťou režijných koncepcií, objavujú sa v návrhoch aj realizáciách scénografických riešení. V klasickej, realistickej i modernej dráme a pri inscenovaní je však príroda (a všetko, čo ju vytvára) najmä kulisou pre ľudské konflikty. Prírodný svet pôsobí ako prvok tvorby atmosféry, inokedy odráža či stimuluje vnútorné prežívanie protagonistov alebo sa stáva miestom ich dospievania či smrti, a často máva metaforický, symbolický i mystický význam.

Komplex tuzemskej drámy však spolutvorí aj texty, ktoré priamočiaro, v náznakoch, medzi riadkami alebo v jednej z možných interpretácií reflektujú konflikt človeka s prírodou. Hry ako *Kráľovná noci v kamennom mori* od Jána Soloviča, *Margaret zo zámku* od Štefana Králiku reflektujú individuálnu aj spoločenskú rovinu environmentálnych problémov, modernistický *Náš máj* Martina Schellinga na javisko prináša samé „*slnkom hnané automaty*“ (rastliny a zvieratá), *Tragédia Zeme* (s podtitulom utopistická scéna) od Jarka Elena podáva správu o konci sveta. Samostatnou kapitolou v tejto oblasti sú umelecké prejavy zo sféry akčného či performatívneho umenia na Slovensku zo 60., 70. a 80. rokov 20. storočia. Akcie, happeningy a udalosti Dezidera Tótha, Alexa Mlynarčíka, Petra Bartoša, Rudolfa Sikoru a ďalších sa konali mimo existujúcich inštitucionálnych rámcov a poukazovali na devastáciu prírodného sveta alebo sa vedome snažili prehlbovať vzťah ľudí s okolitým svetom.

Na začiatku 21. storočia prírodné vedy potvrdili, že ľudský vplyv má ďalekosiahle dôsledky, výrazne zasahuje do prírodných procesov a ohrozuje možnosti života na Zemi. Žijeme v novej geologickej epoche nazvanej antropocén. Diskurz antropocénu, ktorý zahŕňa klimatickú krízu a iné urgentné aj menej naliehavé, dlhodobé známe či nové environmentálne problémy, zreteľne ovplyvňuje celý verejný život – od ekonomického smerovania cez justičné otázky po nové etické výzvy. Antropocén vstupuje do života jednotlivcov a bežných denných rozhodnutí. Téma konfliktu človeka s okolitým svetom je preto dnes frekventovanou súčasťou rôznych podôb scénického umenia aj na Slovensku. Či už ide o drámu (zborník *GREEN DRĀMA: Atlas divadelných hier*, Divadelný ústav Bratislava), o inscenovanie súčasných textov svetovej drámy (*Plúca* Duncana Macmillana, o. z. per.art) a vlastných autorských textov (*Plastové nebo*, Divadlo NonGarde; *Apokabaret*, divadlo

¹ Finálny dátum a trvanie konferencie určíme podľa počtu prihlásených príspevkov a podmienky podľa platných opatrení pre verejné podujatia.

Uhol_92). Environmentálne otázky vstupujú do rozhlasovej tvorby (Michaela Zakuťanská: *Doba plastová*, Rádio Devín), odzrkadľujú sa v inscenáciách dokumentárneho divadla (*Steel my Heart* Jána Šimka), v dramaturgii divadla pre detského diváka a mládež (*Kým nastane ticho* v Divadle Andreja Bagara v Nitre, *Nahlas* z Divadelného centra), bábkového divadla, súčasného tanca a performance (*Zelená je tráva* Petry Fornayovej, *Priviazaní na kôl okamihu* Jany Terekovej a bees-R).

Vzhľadom na spomenuté okolnosti vyhlasuje **Divadelný ústav Bratislava v januári 2022 open-call pre kolokvium s názvom:**

Človek v konflikte s prírodou: Environmentálne problémy, ekologické myslenie a súžitie s prírodným svetom v slovenskom divadle

Stretnutie odborníkov sa zameria práve na to, akým spôsobom sa odzrkadľuje téma konfliktného vzťahu človeka s prírodou (a prírodným svetom) v celej šírke rôznych podôb a prejavov tejto témy v slovenskom divadle. Okrem stretnutia, prezentácie príspevkov a diskusie bude po kolokviu nasledovať vydanie zborníka vybraných príspevkov. Rozšírenie diapazónu pohľadov na slovenskú drámu, divadlo, performanciu a súčasný tanec o sériu ekokritických analýz obohatí teatrologický kontext o ďalšiu perspektívu.

ZÁKLADNÉ OKRUHY KOLOKVIA TVORIA TÉMY

- vzťah človek a príroda (prírodný svet) v klasickej, realistickej, modernej aj súčasnej dráme
- úloha prírody a prírodných elementov v slovenskej dráme a dielach scénických umení
- environmentálne problémy, ekologické myslenie v slovenskej realistickej, modernistickej a socialistickej dráme
- ekologicky orientované akčné umenie (performancie, akcie, happeningy a iné) umelcov 60., 70., 80., 90. rokov 20 storočia
- environmentálne problémy a ekologické myslenie v dráme a divadle po roku 1989
- environmentálne témy v dráme, činohre, balete, opere, bábkovom divadle, performancii a v súčasnom tanci na prahu klimatickej krízy
- utópie a dystópie – vízie budúcnosti v slovenskej dráme, divadle a tanci
- tendencie k environmentálnej udržateľnosti v slovenských divadlách
- environmentálna výchova v divadle / divadlo ako súčasť environmentálnej výchovy
- environmentálny aktivizmus na slovenských javiskách / teatrálné aspekty environmentálneho aktivizmu na Slovensku
- spojenia, kontakty a križovatky environmentálneho hnutia a divadelníkov (v minulosti aj dnes)

Doplňujúce informácie

- vybrané príspevky z tých, ktoré odznejú na kolokviu, **budú uverejnené v zborníku** (resp. v jeho elektronickej verzii) **a honorované**²
- počas podujatia bude podávané občerstvenie,³ zabezpečený bude obed a pre mimobratislavských rezidentov ubytovanie na jednu noc v hotelovom zariadení

Kontaktná osoba (prihlášky, konzultácie, ďalšie informácie)

Milo Juráni

Centrum výskumu a vzdelávania v divadle

Kontakt:

pondelok až streda

Tel.: +421 2 20487803

E-mail: miloslav.jurani@theatre.sk

² Podľa platného cenníka Divadelného ústavu, Bratislava.

³ Na základe platných hygienických opatrení.

INFORMAČNÉ ZHRNUTIE

Kolokvium

Človek v konflikte s prírodou: Environmentálne problémy, ekologické myslenie a súžitie s prírodným svetom v slovenskom divadle

Diskurz antropocénu zreteľne ovplyvňuje všetky aspekty života na Zemi, rovnako ako všetkých obyvateľov planéty. Témy konfliktného spolužitia človeka s okolitým svetom boli v minulosti menej frekventovanou témou, no dnes sú už súčasťou rôznych podôb scénického umenia na Slovensku. Stretnutie odborníkov v júni 2022 komplexne zmapuje, akým spôsobom sa odzrkadľuje táto téma v slovenskom divadle.

Výsledkom kolokvia s účasťou prevažne slovenských odborníkov bude vydanie zborníka vybraných textov zo stretnutia.

Miesto konania: Štúdio 12, Divadelný ústav Bratislava (Jakubovo námestie 12, Bratislava)

Dátum konania: v týždni od 13. – 17. júna 2022 (2 plné dni)⁴

DEADLINE PRIHLÁŠOK: 28. FEBRUÁRA 2022 na miloslav.jurani@theatre.sk

Odobročenie návratky predbežného názvu príspevku, téma/anotácia/abstrakt (max 600 znakov):

31. MARCA 2022

Kontaktná osoba:

Milo Juráni

Kontakt:

pondelok až streda

Tel.: +421 2 20487803

E-mail: miloslav.jurani@theatre.sk

Ďalšie informácie

- vybrané príspevky z tých, ktoré odznejú na konferencii, **budú uverejnené v zborníku** (resp. v jeho elektronickej verzii) **a honorované**⁵
- počas podujatia bude podávané občerstvenie,⁶ zabezpečený bude obed a pre mimobratislavských rezidentov ubytovanie na jednu noc s raňajkami v hotelovom zariadení

⁴ Finálny dátum a trvanie kolokvia určíme podľa počtu prihlásených príspevkov a podmienky podľa platných opatrení pre verejné podujatia.

⁵ Podľa platného cenníka Divadelného ústavu, Bratislava.

⁶ Na základe platných hygienických opatrení.